

Yeryuvarı ve İnsan

DEPREM DOĞAL BİR OLAYDIR. Bütünüyle doğal güçlerin ve doğal süreçlerin sonucu olarak ortaya çıkar. Ne bir cezadır ne de bir rastlantı.

BELİRLİ YERLERDE BELİRLİ NEDENLERLE OLUR. İnsanların üzerinde yaşadığı dünyanın katı kabuğu tek parça bir bütün değil başka şekle parçadan oluşmuştur. Ve bu parçalar insanların hissedemediği bir hızla hareket etmektedir. Ne varki bu hareket aleflerle ölçülebilmektedir. Bu hareketli parçaların, ek yerleri olarak adlandırılacak, birbirlerine değdikleri yerlerdeki sürtünme ve sıkışmalar serbestlemelerle deprem enerjisi şeklinde açığa çıkmaktadır. Buradan da anlaşılacağı gibi depremler dünyanın her yerinde değil bu eklem zonlarında olmaktadır. Pasifik Okyanusu çevresinde ve Akdeniz'den Orta Asya ve Çin'e uzanan kuşakta dünyada oluşan depremlerin yüzde doksanı, yıkıcı depremlerinse tümü yer almaktadır.

TÜRKİYE'DE DEPREMLER OLACAKTIR. Çünkü ne yazık ki Türkiye yer kabuğunun iki parçasının birbirine değdiği bir yerde yer almaktadır. Bu tek bir çizgi değildir, bir kırık ağı oluşturmaktadır. Bu kırık ağı da Türkiye'deki çeşitli deprem kuşaklarına karşı gelmektedir. Bu yüzden Türkiye depremlerin oluşmasına elverişli bir yurt parçasıdır. Nitekim yalnızca Cumhuriyet döneminde yüzbin dolayında kişinin ölümüne yolaçan depremler olmuştur. Yine tarihsel kayıtlardan bilinmektedir ki tarihsel dönemler içinde de çok sayıda ve büyük depremler olmuştur. Depremlere yol açan bu kırıkların arazideki izlerinden anlaşılmaktadır ki insanlık yokken de depremler yine aynı yoğunlukta yer almıştır. Ve böyle uzun süre deprem oluşturan nedenlerin tam bittiği bir anda olmadığımızı göre belirli yerlerde belirli nedenlerle oluşan **DEPREMLER TÜRKİYE'DE DEVAM EDECEKTİR.** Yani Türkiye'de sık sık ve şiddetli depremler olması kaçınılmazdır.

DEPREMLER YOĞUN YERLEŞME VE SANAYİ BÖLGELERİMİZDE DE OLACAKTIR. Türkiye'de depremleri doğuran kırık ağı yoğun yerleşme ve sanayi bölgelerimizi de kapsamaktadır. Bu yüzden oralarda da olacaktır. Yurdumuzu acıya boğan Çaldıran depremi nüfus ve sanayinin yoğun olmadığı, bunun yanında baraj, tünel, yol gibi büyük yapıların bulunmadığı yerlerde olmuştur. Bu şiddette bir deprem Türkiye'nin yerleşme ve sanayi bakımından yüklü bir bölgesinde yer almış olsaydı çok büyük sayıda insan kaybının yanı sıra çok büyük bir ekonomik yıkıma uğramıştı. Eğer yapılabılır çalışmalar yapılmaz ve gerekli önlemler alınmazsa bu sonuç kaçınılmazdır. Türkiye'de depremler yoğun yerleşme ve sanayi bölgelerinde de olacaktır.

DEPREMLERLE BİRLİKTE YAŞAMAYA HAZIRLANMALIYIZ. Türkiye kendisini büyük ve şiddetli depremlerde de karşılaşacak şekilde hazırlanmalıdır. Tevekküllü tutum bırakılır ve depremleri birer doğa olayı olarak algılamak, gerekli çalışmalar yapıp önceden kestirerek insan kaybının önlenileceği ve hasarı azaltıcı çalışmalarla ekonomik yıkımın azaltılabileceği bilinirse ve de bu bilinç halkımıza yaygınlaştırılırsa depremler Türkiye için birer korkunç olay durumundan çıkar. **İNSANLAR DEPREMLER KARŞISINDA ÇARESİZ DEĞİLDİR. DEPREMLİ BİR YAŞAMA HAZIRLANMAMIZ GEREKLİDİR.**

BENZER TEHLİKELER KARŞISINDA OLAN BAŞKA ÜLKELER DE VARDIR. Dünyadaki deprem kuşaklarında çok sayıda ülke yer almaktadır. Bunların bir bölümü az gelişmiş, bir bölümü ise dünyanın lideri durumunda ülkelerdir. Türkiye gibi olan birkaçı kenara bırakılırsa hepsinde depremlere karşı çok ciddi çalışmalar yapılmakta ve bu çalışmaların hızı giderek artmaktadır. Bunlar arasında bu çalışmalara ayrılan para ve insan gücünün büyük hızla arttığı ülkelerde vardır. Batı bölgesinin deprem kuşağı üzerinde olmasından dolayı ABD, Orta Asya'nın deprem kuşağı olmasından dolayı SSCB, tümüyle deprem kuşağı üzerinde olmalarından dolayı Çin ve Japonya depreme karşı çalışmalarda başta gelmekte-

dürler. Çok yoğun yerleşme yerlerinin deprem bölgeleri üzerinde oluşu ve yapılarının depreme dayanıklılığının az oluşu ile Türkiye'ye benzeyen Çin'de deprem sorununun inançla ele alınışından ötürü bazı depremlerin doğurabileceği insan kaybı ortadan kaldırılabilmiştir. Depreme dayanıklı yapıları yaygınlaştırma bakımından ekonomik gücü az olan böyle bir az gelişmiş ülkenin çok yakın geçmişte bu çalışmalara başlamış olmasına karşı, bilinçli bir şekilde ve ulusal seferberlik sayılabilecek bir çalışma ile başarı göstermesi Türkiye için cesaret vericidir. Gelişmiş ülkelerse depreme dayanıklı yapıları yaygınlaştırarak deprem zararlarını azaltma yoluna gitmektedirler. Japonya'nın bu yöndeki başarıları herkesçe bilinmektedir. Özetle dünya deprem karşısında elini kolunu bağlamamıştır.

TÜRKİYE'NİN DEPREM KARŞISINDA YAPILABİLECEK VE YAPILMASI GEREKEN ÇOK İŞİ VARDIR. Bu alanda depremlerle ilgili bilimsel ve uygulamalı çalışmalar ve örgütlenme ve halk eğitimidir. Bilimsel ve uygulayıcı araştırmalar deprem olayını önceden kestirici ve zararlarını azaltıcı yönlerde geliştirilebilir.

DEPREMLER ÖNCEDEN KESTİRİLEBİLİR. Deprem öncesinde ve sırasında yerkabuğunun fiziksel özelliklerinde değişimler olmaktadır. Bunlar uzun süre gözlenir ve Türkiye'nin kendine özgü özellikleri saptanırsa, depremler önceden kestirilebilir ve yapılacak uyarı ve alınacak önlemlerle olacak depremin doğuracağı kayıplar azaltılabilir. Örneğin gerektiğinde elektrikler kesilebilir, barajların yıkılmalarına karşı önlemler alınabilir, yerleşme yerlerinde hazırlıklar yapılabilir.

DEPREM ZARARLARI DA AZALTILABİLİR. Türkiye'de olmuş ve olmakta olan depremler ayrıntılı çalışmalar ve yaygın bir gözlem ağıyla saptanıp tehlike bölgeleri belirlenebilir. Olabilecek depremlerin şiddet ve sıklığı öğrenilebilir ve bundan yola çıkılarak yapıların deprem şiddetine direncini arttıracak önlemler alınabilir. Zemin etüdüleri yaygınlaştırılarak depremi tüm şiddetiyle yansıtabilecek zeminler yerine daha elverişli yerlerde yerleşmeler sağlanabilir. Yerleşilen zeminin öztitreşim katsayısına uymayan titreşim özelliği olan yapılar yapılarak büyük yıkımlar önlenir. Özellikle baraj, tünel, okul, hastahane kışla ve benzeri kamu ve kitle yapılarında alınabilecek bu önlemler büyük kayıpları önler.

DEPREM OLDUĞUNDA KAYBIN ATMASI ÖNLENEBİLİR. Her zaman depreme karşılaşacak olan Türkiye'de bir deprem seferberliği örgütlenebilir, bir deprem karşısında ilkgünden sağlanacak yardım ve işlemlerle kayıplar azaltılabilir ve acılar giderilebilir.

TÜRKİYE'DE DEPREMLE NEDEN SAVAŞILMAZ? Tüm bu yapılabirliklerin ortasında Türkiye insanı neden deprem karşısında çaresiz kalır? Halkımız bütüne yakın çoğunluğu deprem karşısında savaşa inanabilecek aydınlıktadır. Öte yandan tüm örgütsüzlük ve olanaksızlıklar karşısında bilim ve teknik adamlarımız deprem karşısında birşeyler yapmak için çırpınmaktadır. Depreme karşı savaşın başlatılması için sayı ve yetenekleri yeterlidir. Sürekli olarak deprem yıkımına uğrayan Türkiye'de depreme karşı gereken yoğunlukta mücadele yapılmayışı ancak ve ancak yasa ve yürütmenin sorumluluğundadır.

HER ZAMAN DEPREM TEHLİKESİNDE OLAN TÜRKİYE'DE DEPREME KARŞI ÇARESİZ DEĞİLİZ. İNSANIMIZI VE EKONOMİMİZİ DEPREME KARŞI KORUMAK İÇİN TEZELDEN BİR DEVLET ÖRGÜTLENMESİNE GİDİLMESİ ZORUNLUDUR.